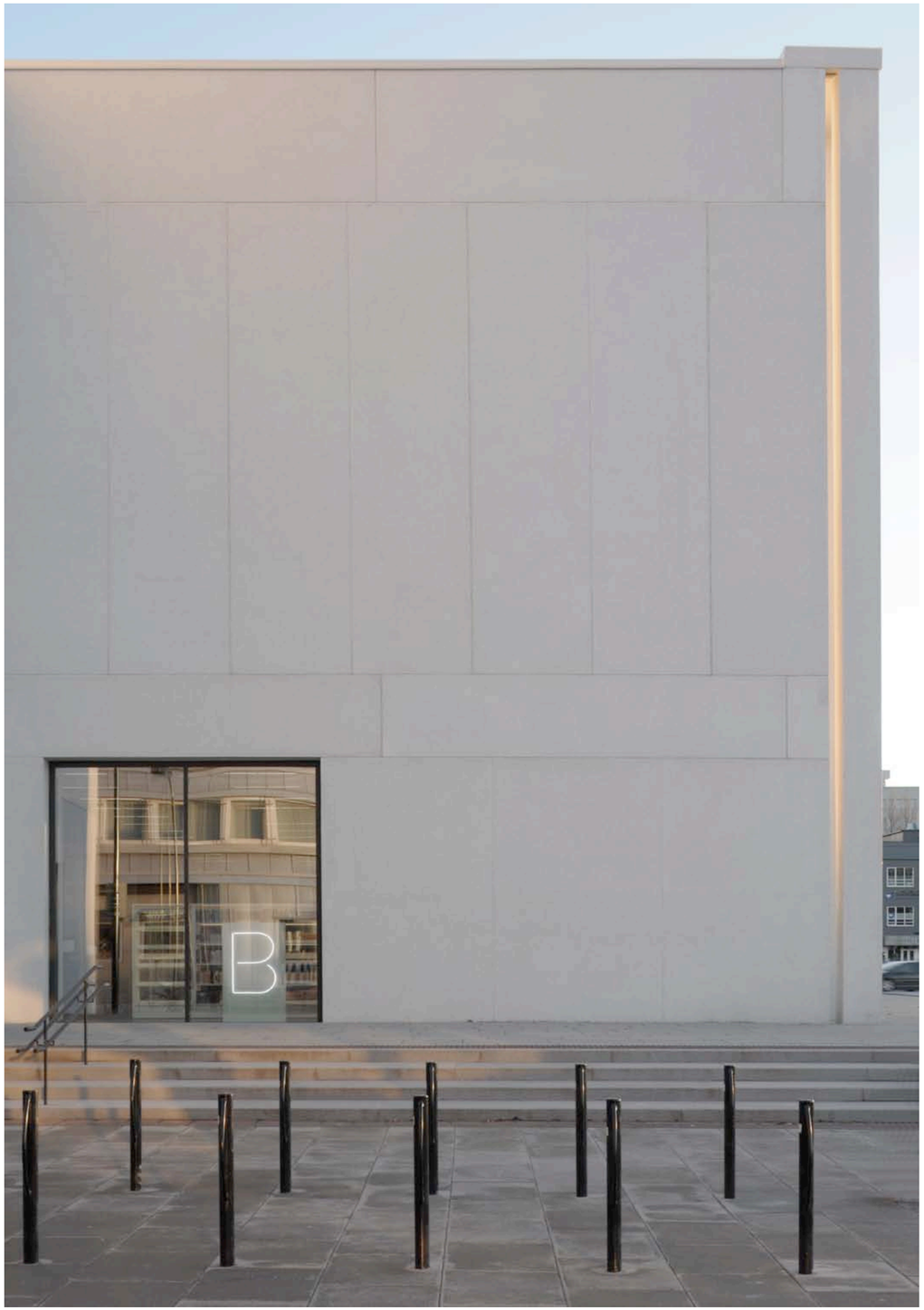
Lugnet

I en kontext där många arkitekter just nu står och stampar, tvistar och kompromissar, tronar Stormen kulturhus i Bodø av DRDH Architects som ett enormt lyckat kulturprojekt färdigställt inom både tid och budget. Från när det öppnades i november förra året har hyllningarna rasat in. Kontoret har jämförts med storheter som Lewerentz, Aalto och Asplund och bygget i sig har kallats ett konserthus i världsklass.

Text **Frida Jeppsson Prime**
Foto **David Grandorge**

efter **Stormen**



STORMEN ÄR NAMNET PÅ DET NYA kulturhus som nyligen stod färdigt i Bodø, beläget precis innanför polcirkeln i Nordnorge. Denna stad med cirka 50 000 invånare har begåvats med en konserthall och ett bibliotek värdigt vilken europeisk huvudstad som helst. Och varför inte? Norge är och har varit på frammarsch ett längre tag, att småsamhällena nu börjar profilera sig som världsliga städer är väl kanske därför bara ett led i den naturliga utvecklingen? Stormen är stort. Och det ligger precis i stadens mitt med utblick över hamnen. Projektet består av två byggnader som avskiljs med en gata. Tillsammans utgör de kulturkvarteret.

Delägare och grundare av DRDH Architects, Daniel Rosbottom, berättar om den delvis komplicerade, men överlag mycket lyckade processen:

– Generellt kan man nästan säga att Stormen har mottagits med en universal glädje från såväl politiker som från allmänheten. Visst har det varit komplicerat emellanåt och mycket negativitet rörande budgeten och var pengarna skulle läggas, men det är å andra sidan vanligt när det gäller offentliga byggnader. När byggnaderna öppnades var alla de känslorna som bortblåsta.

2008 vann DRDH en öppen tävling om detaljplanen för Bodø kommun, och enligt Daniel Rosbottom var den största vinsten att få komma med på listan av potentiella kontor som bjöds in att tävla om de två kulturbyggnaderna. Denna tävling gick de också segrande ur, men nu var den stora utmaningen istället att övertyga kunden om att det relativt lilla och nystartade kontoret kunde genomföra uppdraget.

– Vi gjorde allt designarbete och bebyggelseplanering på kontoret med väldigt lite hjälp utifrån, vilket är ganska enastående, om man tänker tillbaka. Men de måste ha fått ett stort förtroende för oss, för inom ett eller två år hade vi även fått kontraktet att göra hela interiören inklusive möblerna. Så i slutet blev det ett väldigt övergripande projekt och en singulär process, vilket är ovanligt idag, säger Daniel och fortsätter:

– Stödet från kommunens projektledare Dagfinn Nilsen var grundläggande. Han förstod vår arkitektoniska intension och stöttade denna hela vägen, vilket innebar att resultatet blev konsekvent, något som är ganska svårt att genomföra inom samtida arkitektur.

Daniel berättar euforiskt hur pass lika deras första vision och de två färdiga byggnaderna är idag. När han föreläser om projektet brukar han lägga upp tidiga skisser och renderingar bredvid bilder på den färdiga konstruktionen då detta faktum blir uppenbart.

– Visst, mycket förändrades också, saker flyttades runt, men de övergripande formerna och förhållandena, liksom rumsligheterna och materialen överlevde processen.

En stor utmaning och del av DRDH:s tävlingsförslag var att fysiskt placera två ansenliga och potentiellt dominanta kulturella byggnader i en stad av småskalig bebyggelse, men som var under förändring med en del storskaliga och högresta projekt på gång.

Daniel tror det avgörande momentet i deras tävlingsförslag var att konserthallen och biblioteket båda har två framsidor.

– Unikt för vårt förslag var att byggnaderna skulle vända sig både mot vattnet och mot staden och på så sätt knyta ihop två delar. De har därför huvudentréer på båda dessa sidor, vilket gör att de upplevs mer inkluderande, säger han.

Stormen ligger på stadens bästa mark i direkt kontakt med hamnen och huvudgatan Storgata. Vyn från vattnet är lågmäld och byggnaden reser sig, enligt arkitekterna, som en ås av gavlar mot stadens något yviga bakgrund. Båda byggnadernas fasader har en rätvinklig konstruktion i gjuten betong fylld med en vit lokal sten. Var och en är sitt eget verk, men med ett gemensamt formspråk som går ton i ton. Det är först när man stiger in i byggnaderna som skillnaderna uppenbarar sig.

Konserthallen har tre auditorier som sträcker sig från öst till väst, där den huvudsakliga salen med 944 sittplatser utgör byggnadens nav. Under denna, på bottenplan, finns två mindre hallar. Generöst tilltagna offentliga rum kopplar ihop konserthallarna på de två sidor av byggnaden som vetter mot huvudgatan. Funktionella program som kontor och loger har placerats på motsatta sida. Biblioteket beskrivs bäst som ett öppet landskap, där fokus är på den stora lässalen med sin glasbeklädda sektion mot hamnen. Barnens avdelning, längst upp, är mer intimt designad. Listiga materialval och volymer av mänsklig skala gör Stormen greppbart och hemtrevligt. Inslag av ek i trappor, dörrar och väggbeklädnader kombineras med metallribbade tak och golv i terrazzo.

Byggnaderna i sig fascinerar definitivt, men än mer häpnadsväckande, i dessa dagar, är att DRDH lyckades genomföra projektet både inom utsatt tidsram och budget.

– De är inga dyra byggnader, konstaterar Daniel. När vi började processen jämfördes de med liknande kulturella projekt i Europa, men vi hade cirka 40 procent lägre budget. Det var absolut en chock från början, men vi genomförde projektet med starkt kostnadsfokus och gjorde vad vi kunde utan att frångå huvudsyftet. Vi ser pragmatiskt på arkitektur: om man kan ha kontroll på kostnaderna kan man också ha kontroll på kvaliteten.

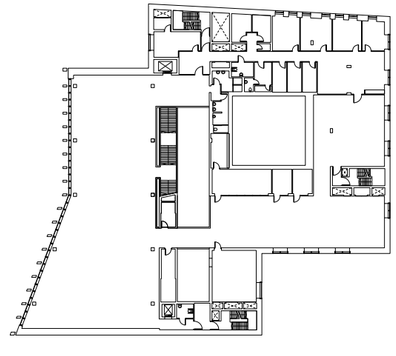
Och kvaliteten talar för sig själv. Konsertsalarna har omnämnts som några av de bästa i världen, vilket inte bara lockar många och kända symfoniorkestrar, utan gör Stormen till en plats där mycket musik även spelas in. I lokaltidningen Morgenbladet hyllades även arkitekterna för att föra tillbaka känslan av skandinavisk modernism, något som skribenten ansåg att vi möjligen blivit hemmablinda för i Norden, eller har förlorat förhållandet till med årens gång. Kulturhus har generellt en förmåga att inte smälta in, utan att snarare kräva mer plats och uppmärksamhet än de program som pågår inuti. Men Stormen visar på en arkitektur som respekterar både omkringliggande miljö och de boende i staden, såväl som innehållet i de två byggnaderna.

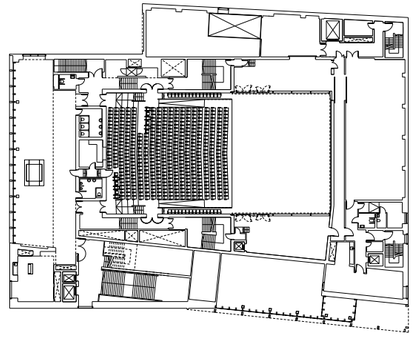
– Byggnaderna är staden stora delar av året, måste man komma ihåg. Placerade invid polcirkeln på en plats med många mörka månader, har Stormen faktiskt expanderat det offentliga rummet. Biblioteket är extremt välanvänt och bokutlåningen har fördubblats. Jag kunde inte ens få ett bord när jag var där förra helgen, säger Daniel och påpekar vikten av ett gratis, öppet och intimt ställe som människor tycker om att vistas i.

Vi är minst sagt bortskämda med slående och storskaliga kulturella byggnader i våra grannländer och Stormen borde vara där uppe och knuffas med exempelvis Kilden i Kristiansand, operan i Oslo, den svarta diamanten i Köpenhamn och med nyinvigda Kimen i Stjørdal i Norge. Men av någon anledning har Stormen hamnat under radarn och troligen gått många förbi. Platsen är visserligen inte den mest tillgängliga, men gissningsvis är det snarare Stormens sympatiska arkitektur som gjort att projektet inte landat i allskröns bläddervänlig och glansig press. Än. Och ska man fortsätta gissa, så är det förmodligen även DRDH:s prestigelösa angreppssätt och jordfasta förhållningssätt som styrt projektet i hamn utan kompromisser, tvister eller mediala utspel. ■





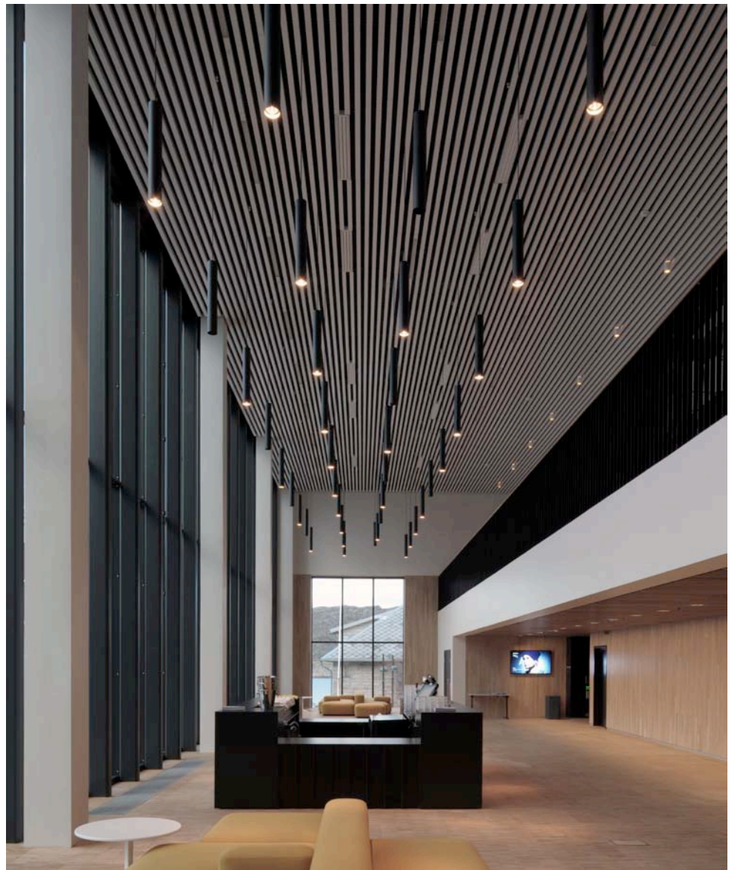




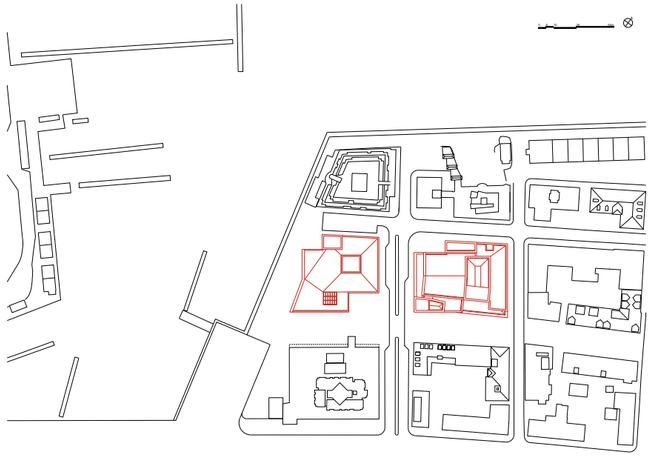


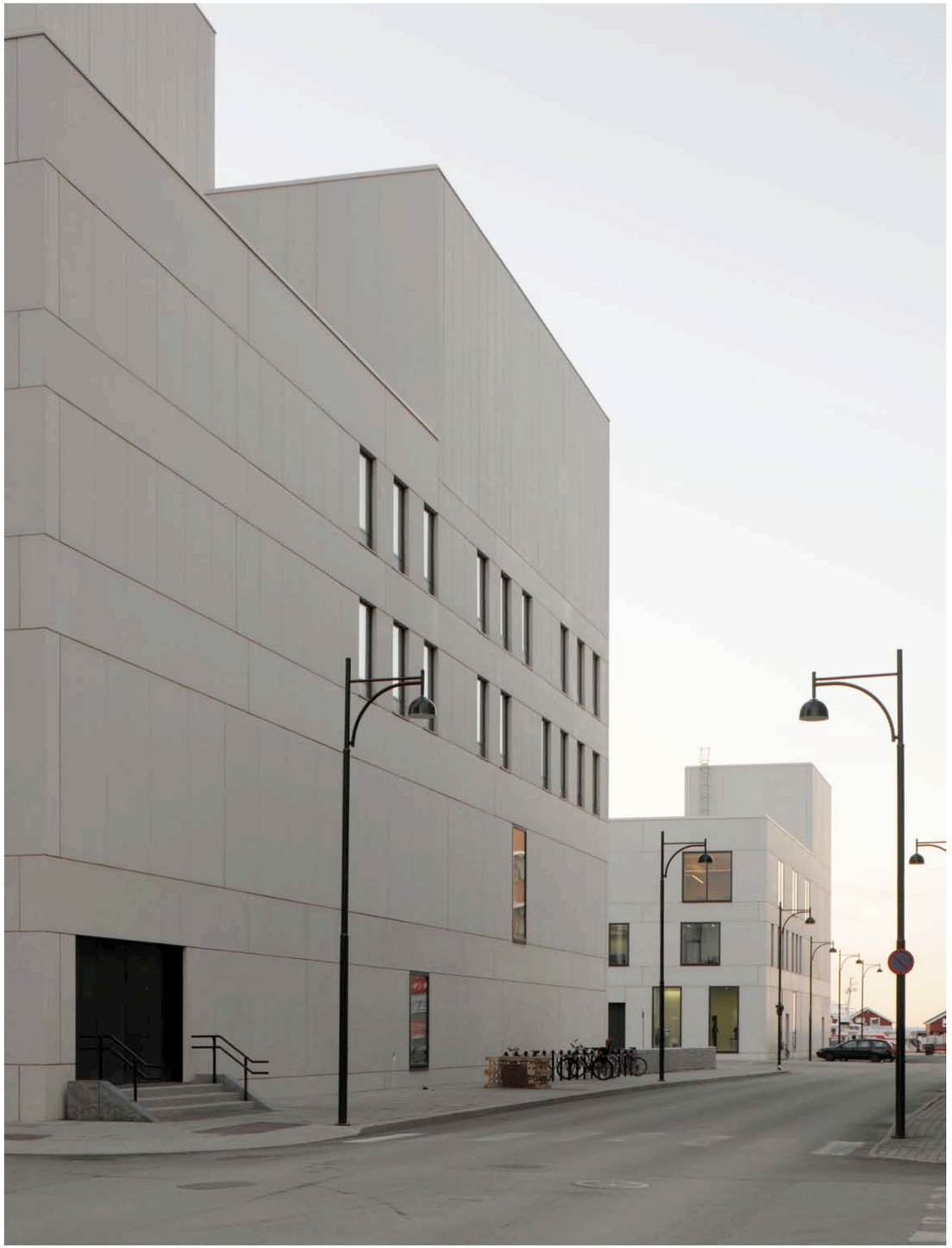
DRDH

DRDH grundades år 2000 av ägarna Daniel Rosbottom och David Howarth och har idag tio anställda. Daniel kombinerar sin tid mellan praktiken och Kingston University där han är skolöverhuvud och David är också gästprofessor i arkitektur vid Northumbria University i Newcastle. Just nu håller de på att färdigställa tre projekt de vunnit genom tävlingar: ett äldreboende och ett publikt center i Aarschot i Belgien, tillsammans med Architecten de Vylder Vinck Taillieu; en utbyggnad och renovering av Rochester Art Schools campus i Kent; en ny galleriutbyggnad för Site Gallery i Sheffield. Drömmen är att få genomföra fler projekt i Skandinavien.










SECTOR



Vad **Kulturhus**
Var **Bodø, Norge**
Vem **DRDH Architects**
Beställare **Bodø kommun**
Färdigställt **November 2014**
Budget **1,3 miljarder SEK**
Yta konserthall **11 200 kvm**
Yta bibliotek **6 300 kvm**